

فهرست

- پیش‌گفتار ۷
- تاریخچه‌ی اسطوره‌شناسی و نقدی بر اسطوره‌شناسی ایران ۱۱
- تهمینه (تهمینه) کیست؟ ۳۵
- اکوان دیو: اکومن یا اکوای دیو ۶۳
- سیاوخش و بالدر: پژوهشی تطبیقی در اسطوره‌شناسی هند و اروپایی ۸۱
- الگوی پیشنهادی رده‌بندی داستان‌های پریان بر بنیاد اسطوره‌ها (سیاوش و افسانه‌ی اسب و گیاه) ۱۰۳
- خاستگاه اسطوره‌ای نام سیاوش ۱۲۵
- اسطوره‌ی فریدون در روایات ایرانی ۱۳۵
- اسطوره‌ی فریدون و ضحاک ۲۱۷
- گاو برمایه، گرز گاوسر و ماه‌پیشانی ۲۲۹
- مرداس، نیک‌مرد آدم‌خوار! ۲۳۹
- ساختار تغذیه در اسطوره‌ی مشی و مشیانه ۲۴۹

با توجه به چنین شرایطی بود که الگوی کاملاً ساده‌ی «گردآوری» را برای پایان‌نامه‌ام برگزیدم. نتیجه را در بخش «فریدون در اسطوره‌های ایرانی»، از همین مجموعه، با تغییراتی پیش روی خواننده قرار دادم. در این الگو، روایت‌های مشابه از اسطوره‌ی

در این مقاله سعی می‌کنیم تا با روشی علمی و منطقی به بررسی اساطیر و افسانه‌های ایران بپردازیم. در این مقاله سعی می‌کنیم تا با روشی علمی و منطقی به بررسی اساطیر و افسانه‌های ایران بپردازیم. در این مقاله سعی می‌کنیم تا با روشی علمی و منطقی به بررسی اساطیر و افسانه‌های ایران بپردازیم.

پیش‌گفتار

علاقه به اسطوره‌های ایرانی طی کار روی پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد، با عنوان «فریدون در اساطیر و روایات ایرانی» به سال ۱۳۷۲ در دانشگاه تهران در من برانگیخته شد. اما از همان آغاز، کمبود منابع و اطلاعات، چه در مورد تعریف علمی اسطوره و چه در مورد الگوها و روش‌های اسطوره‌شناسی، می‌رفت تا نوعی ناامیدی در من ایجاد کند. کارهای انجام شده، چنان پراکنده و نابه‌سامان بود که نمی‌شد گفت در چه مرحله‌ای از پژوهش‌های اسطوره‌شناسی هستیم. این شرایط نامطلوب منابع فارسی، به‌ناچار، مرا به سمت مطالب و منابع لاتین کشانید. این منابع هم به‌خودی‌خود نمی‌توانستند چندان راهگشا باشند، چراکه انبوه الگوها و روش‌ها مانع از آن بود که بتوانم تشخیص دهم کدام‌یک با شرایطی که من با آن درگیر بودم، همخوانی دارد. در آن گیرودار بود که با خواندن مقاله‌ی «بررسی ساختاری اسطوره» از لوی-استروس، احساس کردم با الگوی تازه‌ای سروکار دارم که خود دنیایی است. اما وارد شدن به آن دنیا، از حد توان آن زمان من فراتر بود. تنها سال‌ها بعد توانستم با مطالعه‌ی آثار لوی-استروس با روش او بیشتر آشنا شوم. نتیجه‌ی آن آشنایی، مقاله‌ی «ساختار تغذیه در اسطوره‌ی مشی و مشیانه»^۱ شد.

با توجه به چنین شرایطی بود که الگوی کاملاً ساده‌ی «گردآوری» را برای پایان‌نامه‌ام برگزیدم. نتیجه را در بخش «فریدون در اسطوره‌های ایرانی»، از همین مجموعه، با تغییراتی پیش روی خواننده قرار داده‌ام. در این الگو، روایت‌های مشابه از اسطوره‌ی

۱. این مقاله نخست با عنوان «روند منطقی تغذیه در اسطوره‌ی نخستین انسان» در مجله‌ی ایران‌شناسی (سال سیزدهم، ۱۳۸۰) به چاپ رسید.